

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000507

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семотюк Софія Дмитрівна

2. Sofiia D. Semotiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Головне управління Національної поліції в Чернівецькій області

Код за ЄДРПОУ: 40109079

Місцезнаходження: вул. Головна, Чернівці, 58023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12254

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.47

Тема дисертації:

1. Моральні засади доказування за участю неповнолітнього потерпілого в досудовому розслідуванні
2. Moral principles of evidence with the participation of a minor victim in a forensic investigation

Реферат:

1. У дисертації вперше на монографічному рівні комплексно досліджено моральні засади доказування у кримінальному провадженні за участю неповнолітнього потерпілого. Акцентовано, що система захисту прав потерпілих дітей спирається не лише на розгалужену систему нормативно-правових актів національного законодавства, а також на міжнародне законодавство. Досліджено ключові терміни та положення основних нормативно-правових актів, що покликані забезпечити захист прав потерпілих неповнолітніх від кримінальних правопорушень, з урахуванням їх особливо вразливої психіки та створення дружніх умов, що сприяють безбар'єрності. Проведено історичний та порівняльно-правовий аналіз впливу ціннісних морально-етичних установок на процес доказування у кримінальному провадженні за участю неповнолітнього потерпілого. З урахуванням думок вчених у галузі філософії та кримінального процесу розроблено визначення поняття «моральна допустимість доказу», під яким розуміється вимога закону, що пред'являється до форми доказів, п властивість, яка не вступає у суперечність із правовими основами доказової діяльності, що означає відповідність порядку його отримання й закріплення загальноновизнаними

морально-етичними вимогами. У роботі доведено, що правові та моральні заборони доказування визначені як такі, що мають загальну ціннісну спрямованість, взаємопов'язані та взаємозумовлені правові приписи, що перешкоджають застосуванню незаконних та неприпустимих з морального погляду методів під час провадження слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, а також установлюють особливий порядок провадження слідчих (розшукових) дій, які обмежують права та свободи особи. Установлено, що захист прав потерпілих дітей визначається гуманістичними та демократичними світовими тенденціями, підвищенням ролі права як основного регулятора суспільних відносин. Таке право зливається з моральними нормами, що жодною мірою не применшує його соціальної цінності. Особливо ця тенденція є досить важливою у кримінальному судочинстві. Міжнародною спільнотою приділяється пильна увага різним проблемним аспектам законодавчої регламентації моральних засад доказування у кримінальних провадженнях за участю неповнолітніх осіб, що є складником системи гарантій забезпечення конституційного права на свободу та особисту недоторканність. Спрямовано зусилля на формування уявлення про ідею збереження та захисту прав дітей як предтечу формування механізму захисту прав людини. Доведено, що вимагають перегляду механізми відновлення/захисту прав дітей не лише від протиправних дій, що пов'язані із кримінальним правопорушенням, але й від некомпетентних/необережних дій співробітників, які ведуть кримінальний процес, тобто гарантії реалізації захисту прав потерпілих дітей та посилення спеціалізації всіх дотичних до нього вповноважених осіб. Визначено дієвий показник скерованості дій у цьому напрямі на рівні держави, ним є схвалений Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023 Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, де захисту прав потерпілих дітей приділено окрему увагу. У роботі зроблено аналіз упровадження наведеної державної політики, де в усіх областях України з 2023 року стартували пілотні проекти, реалізуються принципи (стандарти), тобто спектр орієнтирів щодо захисту прав дітей у зв'язку з імплементацією міжнародних стандартів правосуддя, дружнього до дітей. З'ясовано, що для потреб кримінального процесу щодо спілкування з дитиною потерпілою, можливо виділити три складники, про які варто пам'ятати та враховувати під час досудового розслідування, щоб не зашкодити дитині ще раз (перший раз шкода була завдана кримінальним правопорушенням щодо неї): варіабельність індивідуального вікового психологічного розвитку; існування кризових вікових періодів, для кожного з яких відбуваються свої особливості; симптоми, схильності та особливості поведінки потерпілої дитини, які повинні викликати настороженість та привести її до психолога. У роботі наведено низка судових рішень, що сприяють зміні вектора в державі на користь потерпілих дітей та захисту їх ментального здоров'я. Відповідно, посилено роль психолога під час проведення процесуальних дій за участю неповнолітнього потерпілого. Доведено, що врахування думки потерпілої дитини важливе через ряд причин: 1) потерпіла дитина «терапією голосом» вивільняється від того, що сталося, звільняється від «жертви», проговорюючи ситуацію; 2) може сприяти застосуванню процедури відновного правосуддя щодо іншої дитини; 3) не закривається зі своїм болем наодинці, отримуючи низку психосоматичних розладів, а розповіддю спонукає дотичного до її захисту дорослого здійснювати, зокрема превенцію подальших подібних правопорушень. У цілому, такий принцип спрямований на потерпіло-орієнтований підхід.

2. The dissertation is the first time at a monographic level that the moral principles of proof in criminal proceedings involving a minor victim have been comprehensively investigated. It is emphasized that the system for protecting the rights of child victims is based not only on an extensive system of regulatory legal acts of national legislation, but also on international law. The key terms and provisions of the main regulatory legal acts designed to ensure the protection of the rights of minor victims of criminal offenses, taking into account their particularly vulnerable psyche and creating friendly conditions that promote barrier-free access were studied. A historical and comparative legal analysis of the influence of moral and ethical values on the process of proving evidence in criminal proceedings involving a minor victim has been conducted. Taking into account the opinions of scholars in the field of philosophy and criminal procedure, a definition of the concept of "moral admissibility of evidence" has been developed, which refers to the requirement of the law imposed on the form of evidence, a property that does not conflict with the legal foundations of evidentiary activity, which means the compliance of the procedure for its

receipt, consolidation with generally recognized moral and ethical requirements. The article proves that legal and moral prohibitions of proof are defined as having a common value orientation, interrelated and interdependent legal prescriptions which prevent the use of illegal and morally unacceptable methods in the course of investigative (search) and other procedural actions, and also establish a special procedure for conducting investigative (search) actions which restrict the rights and freedoms of a person. It is established that the protection of the rights of child victims is determined by humanistic and democratic global trends, and by the increasing role of law as the main regulator of social relations. Such law merges with moral norms, which in no way diminishes its social value. This trend is especially valuable in criminal proceedings. The international community is paying close attention to various problematic aspects of legislative regulation of the moral principles of evidence in criminal proceedings involving minors, which is part of the system of guarantees for ensuring the constitutional right to liberty and security of person. Efforts are being made to form an understanding of the idea of preserving and protecting children's rights as a precursor to the formation of a human rights protection mechanism. It is proved that the mechanisms for restoring/protecting children's rights not only from unlawful actions related to a criminal offense, but also from incompetent/negligent actions of employees conducting criminal proceedings need to be revised, i.e., guarantees for the protection of the rights of child victims and strengthening of the specialization of all authorized persons involved in it. An effective indicator of the direction of actions in this area at the state level has been identified, namely the Comprehensive Strategic Plan for Reforming Law Enforcement Agencies as Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for 2023-2027, approved by the Decree of the President of Ukraine of May 11, 2023, No. 273/2023, which pays special attention to the protection of the rights of child victims. We present an analysis of the implementation of this state policy, where pilot projects have been launched in all regions of Ukraine since 2023, and principles (standards), i.e. a range of guidelines for protecting children's rights in connection with the implementation of international standards of child-friendly justice, are being implemented. It is found out that for the needs of the criminal process in relation to communication with a child victim, it is possible to distinguish three components which should be remembered and taken into account during the pre-trial investigation so as not to harm the child again (the first time the harm was caused by a criminal offense against him/her): variability of individual age-related psychological development; existence of crisis age periods, each of which has its own characteristics; symptoms, tendencies and behavioral features of the child victim which should cause alertness, etc. The work presents a number of court decisions that contribute to a change in the vector in the state in favor of child victims and the protection of their mental health. Accordingly, the role of a psychologist in conducting procedural actions involving a minor victim has been strengthened.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Семотюк С.Д. Розвиток моральних засад доказування у кримінальному провадженні за участю неповнолітніх потерпілих в частині запровадження спеціалізації суддів у справах дітей. Право і суспільство. 2024. № 1. С. 234–239.
- 2. Семотюк С.Д., Мельник О.В. До питання визначення моральних засад предмету доказування у кримінальних провадженнях за участю неповнолітніх потерпілих. Наукові перспективи. 2024. № 3 (45). С. 887–897.

- 3. Семотюк С.Д. Взаємодія слідчого з оперативними працівниками на першопочатковому етапі розслідування сексуальних злочинів у кримінальних провадженнях за участю неповнолітніх потерпілих. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 7. С. 499–509.
- 4. Семотюк С.Д., Мельник О.В. Аксіологічне значення міжнародного гуманітарного права та кримінального права у забезпеченні прав дітей. Журнал Східноєвропейського права. 2025. № 131. С. 154–161.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Оксана Вікторівна
2. Oksana V. Melnik

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1805-830X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлова Наталя Валеріївна
2. Natalya V. Pavlova

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1572-4648

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 3572210624

Місцезнаходження: пр-т Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назимко Єгор Сергійович

2. Yehor S. Nazymko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4949-4155

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулакова Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Kulakova

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4119-1686

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антошук Андрій Олександрович

2. Andrii O. Antoshchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5088-4372

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Таран Олена Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Таран Олена Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Антошук Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна